

Wymagania edukacyjne z historii dla klasy piątej

Wymagania edukacyjne z historii w klasie piątej na śródroczną ocenę klasyfikacyjną (I okres)				
Wymagania podstawowe ocena:		Wymagania ponadpodstawowe ocena:		
dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
Rozdział I: Pierwsze cywilizacje				
- rozróżnia pojęcia : wiek, tysiąclecie, era, okres p.n.e. i n.e. - zamienia cyfry arabskie na rzymskie - umieszcza daty na osi czasu - określa, w którym wieku miało miejsce dane wydarzenie - oblicza upływ czasu między wydarzeniami w ramach jednej ery - wskazuje położenie poznanych cywilizacji na mapie (Mezopotamia, Egipt, Izrael, Azja); - potrafi podać co najmniej jedną informację na ich temat	- wyjaśnia znaczenie nabycia umiejętności wskrzeszania ognia przez człowieka - wymienia zajęcia mieszkańców poznanych państw; - poprawnie posługuje się terminami: <i>cywilizacja, Mezopotamia, Bliski Wschód, Babilonia, Sumerowie, kanał nawadniający, kodeks, pismo klinowe, zikkurat, podatki</i> - wskazuje przykłady politeizmu i monoteizmu - zna pojęcie chronologia - wyjaśnia, czym jest epoka historyczna - zna epoki historyczne (starożytność, średniowiecze, nowożytność, współczesność) i umieszcza je w czasie (wiek, tysiąclecie) - oblicza upływ czasu między wydarzeniami z p.n.e. i n.e.	- omawia wpływ warunków geograficznych na życie codzienne ludzi - poprawnie posługuje się terminami: <i>faraon, politeizm, piramidy, hieroglify, mumifikacja, sarkofag</i> - wyjaśnia rolę Nilu w rozwoju cywilizacji egipskiej - podaje cezury czasowe epok historycznych - potrafi wskazać początek i koniec wieku n. e., jak i p. n. e. - ustawia wydarzenia w kolejności chronologicznej z p.n.e. i n.e. - charakteryzuje główne epoki historyczne - potrafi wskazać początek i koniec wieku n. e., jak i p. n. e. - ustawia wydarzenia w kolejności chronologicznej z p.n.e. i n.e.	- wskazuje umiejętności, których nabycie umożliwiło ludziom przejście na osiadły tryb życia - wyjaśnia skutki rewolucji neolitycznej - wyjaśnia powiązania między wierzeniami Egipcjan a ich osiągnięciami w dziedzinie budownictwa i medycyny - wskazuje osiągnięcia omówionych cywilizacji, potrafi je przyporządkować do danego obszaru, dostrzega ich wpływ na zachodzące zmiany - przyporządkowuje wydarzenia do epok historycznych	- analizuje wpływ osiągnięć na zachodzące zmiany; - potrafi dostrzec różnice między cywilizacjami w różnych dziedzinach życia - wyjaśnia dlaczego wielkie cywilizacje powstawały nad wielkimi rzekami

Rozdział II: Starożytna Grecja				
– potrafi wskazać Grecję na mapie; – wymienia, co najmniej trzy osiągnięcia Greków w różnych dziedzinach życia	– zna zajęcia Greków; – wymienia rodzaje nauk, które rozwinęły się w Grecji – opisuje rolę sportu i teatru w codziennym życiu – uzasadnia, dlaczego Aleksandra nazwano „Wielkim”	– wie, jaki był wpływ warunków geograficznych na zajęcia Greków; – rozumie znaczenie pisma dla funkcjonowania polis i rozwoju nauki – wskazuje cele antycznego teatru – przedstawia dokonania nauki greckiej – objaśnia, czym jest filozofia, i przedstawia jej najwybitniejszych przedstawicieli – wyjaśnia, kim byli: Fidiasz, Myron, Sofokles, Pitagoras, Tales z Miletu, Sokrates, Platon, Arystoteles	– rozumie wpływ warunków geograficznych na powstawanie polis; – wskazuje czynniki integrujące greckie polis – porównuje igrzyska antyczne ze współczesnymi – wyjaśnia charakter kultury hellenistycznej – przedstawia skutki podbojów Aleksandra	– dostrzega, czym różni się demokracja ateńska od demokracji współczesnej – podaje przykłady wpływu dokonań starożytnych Greków na współczesną kulturę i naukę
Rozdział III: Starożytny Rzym				
– potrafi wskazać na mapie Rzym; – wymienia różne formy sprawowania władzy; – wie, kim byli Jezus Chrystus, Gajusz Juliusz Cezar, Oktawian August, – wie, kiedy upadło Cesarstwo Rzymskie na Zachodzie	– umiejscawia w czasie powstanie i upadek Rzymu; – opisuje różne formy ustrojowe; – wymienia osiągnięcia Rzymian w różnych dziedzinach – poprawnie posługuje się terminami: <i>kopuła</i>, <i>akwedukt</i>, <i>łuk triumfalny</i>, <i>Circus Maximus</i>, <i>Koloseum</i>, <i>Panteon</i>, <i>kodeks</i>, <i>Prawo XII tablic</i>, <i>Kodeks Justyniana</i> – wyjaśnia powiedzenie: <i>Wszystkie drogi prowadzą do Rzymu</i>	– opisuje życie pierwszych chrześcijan; – opisuje rzymską edukację – charakteryzuje ustrój republiki rzymskiej i jej główne organy władzy – przedstawia kompetencje najważniejszych urzędów republikańskich – uzasadnia i ocenia twierdzenie, że Rzymianie potrafili czerpać z dorobku kulturowego podbitych ludów – omawia najwybitniejsze dzieła sztuki i architektury rzymskiej	– porównuje różne formy ustrojowe; – przedstawia przyczyny i skutki podbojów rzymskich – wyjaśnia, dlaczego dobra sieć drogowa jest ważna dla funkcjonowania każdego państwa	– dostrzega wpływy greckie na kulturę rzymską – porównuje ustroje demokracji ateńskiej i republiki rzymskiej – opisuje wpływ prawa rzymskiego na współczesne prawo europejskie – ocenia, które z dokonań Rzymian uważa za najwybitniejsze, i uzasadnia swoją odpowiedź

Wymagania edukacyjne z historii w klasie piątej na roczną ocenę klasyfikacyjną (II okres)				
Wymagania podstawowe ocena:		Wymagania ponadpodstawowe ocena:		
dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
Rozdział IV: Początki średniowiecza				
– potrafi wymienić państwa powstałe w okresie wczesnego średniowiecza oraz wskazać je na mapie; – wie, które z tych państw najszybciej przyjęły chrześcijaństwo; – wie, kim był Karol Wielki	– opisuje życie Słowian; – wie, kim byli Otton I, Justynian Wielki, Mahomet, oraz zna ich dokonania; – zna zasady islamu	– rozumie znaczenie pisma dla rozwoju chrześcijaństwa; – rozumie pojęcie schizma wschodnia; – rozumie znaczenie powstania islamu i zmian, które wiązały się z wprowadzeniem tej religii	– rozumie przyczyny i skutki przyjmowania chrześcijaństwa	– dostrzega, że czas średniowiecza to czas budowania Europy; – rozumie wpływ chrześcijaństwa na budowę Europy
Rozdział V: Społeczeństwo średniowiecza				
– opisuje życie chłopą, rycerza, mieszczanina, duchownego w średniowieczu	– wymienia style architektoniczne średniowiecza i potrafi je rozpoznać	– dostrzega wpływ systemu lennego na funkcjonowanie wsi	– wskazuje zmiany zachodzące na wsi, rozumie ich znaczenie	– rozumie rolę chrześcijaństwa w kształtowaniu się średniowiecznej Europy
Rozdział VI: Polska pierwszych Piastów				
– wskazuje na mapie państwo pierwszych Piastów; – wymienia władców z dynastii Piastów; – wie, co się wydarzyło w 966 r., 1000 r., 1025 r., 1138 r.	– omawia działania pierwszych władców z dynastii Piastów	– wskazuje grupy społeczne zamieszkujące ziemie polskie, omawia ich zajęcia	– rozumie i wymienia przyczyny oraz skutki przyjęcia chrztu, zjazdu w Gnieźnie, pierwszej koronacji	– rozumie, jaki wpływ miało przyjęcie chrześcijaństwa na zmiany w różnych dziedzinach życia w Polsce
Rozdział VII: Polska w XIII-XIV wieku				
– wie, kiedy Polska została zjednoczona; – wie, kim byli: Władysław Łokietek, Jadwiga, Władysław Jagiełło, Kazimierz Jagiellończyk	– wskazuje Polskę na mapie; – wskazuje na mapie państwa, z którymi Polska weszła w unie personalne	– rozumie znaczenie zawierania unii i zjednoczenia Polski	– wskazuje przyczyny i skutki: zjednoczenia ziem polskich, unii personalnych, wojny trzynastoletniej, nadawania przywilejów	– rozumie zmiany zachodzące w państwie polskim pod wpływem zawieranych unii, zjednoczenia, nadawania przywilejów

Uwaga dotycząca oceniania na każdym poziomie wymagań

Aby uzyskać kolejną, wyższą ocenę, uczeń musi opanować zasób wiedzy i umiejętności z poprzedniego poziomu.